

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 10, 1990

Nr. 132

Sovietai atmeta tarpvalstybines derybas?

Min. pirm. Ryžkovo kalba Lietuvos klausimu

Maskva. Liepos 7 d. - Reuterio ir AP bei UPI agentūros pranešė, jog TSRS premjeras Nikolajus Ryžkovas, kalbėdamas šiandien TSKP 28-tajame suvažiavime, pareiškė, kad jeigu Lietuva per būsimas derybas su Maskva sieks atsiskirti, ji turės laikytis įstatymo dėl išstojimo iš Sovietų Sąjungos.

Jis šeštadienį kalbėjo: „Jeigu Lietuva vyks į pasitarimus, laikydamasi tik vienos pozicijos, būtent, atsisakymo nuo TSRS, manau, kad ji turės griežtai laikytis įstatymo dėl išstojimo, nuo pirmos raidės ligi paskutinės, įskaitant referendumo surengimą. Jeigu Lietuva prie derybų stalo pasakys, kad vienintelis kelias yra į išeitį iš Sovietų Sąjungos sudėties, tada Lietuvos vadovybė turės vadovautis sovietiniais įstatymais“, Ryžkovas tikino: blai vaus mąstymo balsas bus išsklaidytas ir Lietuvos gyventojai nerems išėjimo iš Sovietų Sąjungos sudėties. Tada jis pridūrė: „naujos federacinės valstybės koncepcija yra įvairių galimybių surasti specialų statusą šiai respublikai“.

Reikalauja vadovautis Sovietų įstatymais

Vakarų žinių agentūrų pranešimuose rašoma, kad Ryžkovas taip kalbėjo, atsakydamas į neįvardintą Klaipėdos delegato iš TSKP organizacijos Lietuvoje klausimą... Delegatas paklausęs TSRS premjerą, ar vyriausybės nuomone galima eiti į derybas su Lietuva, nesuruošus referendumo.

Birželio 29 dieną Lietuvos parlamentas patvirtino pareiškimą skelbiantį šimto dienų moratoriumą kovo 11-tosios akčiai dėl nepriklausomybės atstatymo nuo derybų su Maskva pradžios. Ten nurodyta, kad tai darydama, Aukščiausioji taryba siekia „tarpvalstybinių Lietuvos derybų su TSR Sąjunga“. Ta pati nuostata buvo pakartota praėjusį ketvirtadienį (7.5.90) Parlamento nutarime „Dėl pasirengimo tarpvalstybinėms deryboms su TSR Sąjunga“.

Savo teiginiais šeštadienį TSRS premjeras Ryžkovas netiesiogiai atmetė tarpvalstybinių derybų koncepciją. Sakytas, kad Lietuva turi laikytis sąjunginio įstatymo dėl išstojimo, jis rėmėsi seniai išsakytu Michailo Gorbaciovo pozicija, kad Lietuva yra TSRS dalis ir todėl turi vadovautis jos įstatymais. Ši pozicija buvo pagrindinė kliūtis, ieškant išeimo iš Lietuvos-TSRS santykių aklaivės.

Esminės problemos

Kai birželio mėnesio pabaigoje Kremliaus vadas susitiko su Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu ir ministre pirmininke Kazimiera Prunskiene, jis neminėjo reikalavimo, jog Lietuva turinti atšaukti nepriklausomybės atstatymo aktą. Tai suteikė pagrindą viltims, kad Gorbaciovas iš tiesų padaręs nuolaidą. Lietuvos ministrė pirmininkė išreiškė sąlyginį pasitikėjimą Kremliaus vadovu. Gorbaciovo laikysena greičiausiai paskatino pirmininką Landsbergį ir ministrę pirmininkę Kazimierą Prunskienę.

bergi ir daugelį kitų Aukščiausiosios Tarybos deputatų pakeisti savo nusistatymą ir pasisakyti už moratoriumą.

„Amerikos balso“ radijo komentatorius R. Sakadolskis per radiją priminė, jog Nikolajaus Ryžkovo pasisakymai šeštadienį dar kartą iškelia esmines Lietuvos-TSRS santykių sureguliuavimo problemas. Lietuva atsisako grįžti į kovo 10-tosios būklę, nepripažįsta TSRS konstitucijos ar įstatymų, laiko sąjunginį įstatymą dėl respublikos išstojimo netinkančiu, nes ji buvo prievarta aneksuota ir savo valstybinę nepriklausomybę jau atstatė kovo 11-tąją. Be to, ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje, ir užsienyje, įstatymas dėl išstojimo dažnai pašaipiai laikomas įstatymu dėl neišstojimo, nes jis kupinas įvairiausių sunkiai įveikiamų kliūčių, kurias ir nugalėjus, viskas priklausys nuo TSRS Aukščiausiosios Tarybos malonės, nes jos kompetencijoje galutinai spręsti ar leisti kuriai nors respublikai išstoti iš Sovietų Sąjungos. TSRS premjere pareiškimas, kad Lietuvoje turės įvykti referendumas Lietuvoje irgi laikomas nepriimtiniu, nes kai Lietuva buvo jėga inkorporuota į TSRS, niekas neatsiklausė gyventojų. Be to, Lietuvos gyventojai jau išreiškė savo valią per rinkimus šių metų vasario 24, balsuodami daugiausiai už Sąjūdžio remiamus deputatus, kandidatavusius po nepriklausomybės atstatymo vėliava.

Sąlygos iš anksto

Lietuvos parlamento pareiškime dėl moratoriumo nurodyta, kad derybų su Maskva „pradžią, jų tikslai ir sąlygos fiksuojami šalių igaliotųjų delegacijų specialiu protokolu“. Pagal praėjusį ketvirtadienį priimtą nutarimą, Lietuvos Aukščiausioji Taryba sudaro politinio, teisinio ir diplomatinio pasirengimo komisiją, kuriai pavedama parengti Lietuvos ir TSRS savitarpio santykių principų projektą bei pagrindines politines nuostatas. Valstybinė delegacija, kuri vadovautų deryboms, būtų sudaroma Lietuvai ir Sovietų Sąjungai susitarus dėl derybų tikslų ir sąlygų. Šeštadienį TSKP suvažiavime Nikolajus Ryžkovas iš anksto nustatė Maskvos sąlygas dėl būsimo derybų.

Galimas dalykas, kad Ryžkovo pasisakymai atspindi jo asmenišką nuomonę, kaip jis pats ir sakė šeštadienį. Gal būtų atskleidžia, kokias kliūtis Lietuvai teks įveikti dar nepradėjus oficialių derybų, ir rodo, kad svarbiausias tarpinis Lietuvos-TSRS santykių sureguliuavimo procese bus dar prieš derybas, sprendžiant jų tikslus bei sąlygas.

Nebereikalavo atšaukti aktą

Birželio 26 dieną, po susitikimo su Michailu Gorbaciovu, Vytautas Landsbergis pareiškė, kad Kremliaus lyderis pareikalavo Lietuvą grįžti į kovo 10-tosios būseną. Po kelių valandų Maskvos vadovas paskambino Kazimierai Prunskienei ir kalbėjo jau žymiai švelniau, jau nereikalavo, kad

NATO viršūnių konferencijoje Londone 16 valstybių vadai nutarė, kad šaltasis karas pasibaigė, bet Anglijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher priminė prezidentui G. Bushui, kad su Sovietais reikia atsargiai laikytis. Jų viduryje to pasitarimo metu matyti Valstybės sekretorius James Baker III, o už jų Baltųjų rūmų štabo viršininkas J. Sununu.

Japonija nepadės Sovietams

Kurilų salos dar nesugrąžintos

Tokyo. - Japonijos premjeras, prieš išvažiuodamas į Houstoną viršūnių ekonominę konferenciją, pareiškė, kad jo vyriausybė negalės suteikti finansinės paramos Sovietų Sąjungai tol, kol Maskva negrąžins keturių salų Kuriluose, kurios pagrobė prieš 45 metus. Sovietų atsisakymas grąžinti salas, kurios buvo pagrobtos karui baigiantis, yra kliūtis taikos sutarčiai. Premjero Kaifu pareiškimu tuoj susirūpino prezidentas G. Bushas, kuris, skrisdamas iš Londono į Houstoną iš lektuvu pasiuntė prezidentą Gorbacioviui specialiu pranešimu, kad bus viskas daroma padėti jam ekonomikai. Europos Bendruomenės šalis studijuoja Vak. Vokietijos pasiūlymą suteikti kartu 15 milijonų dolerių paramą Sovietų Sąjungai. Japonija, dabar daugiausiai padedanti atsilikusiems kraštams, šiame plane turi būti svarbiu šaltiniu.

Nėra pažangos

Kalbėdamas apie savo salas, japonų premjeras Kaifu pasakė, kad šiuo klausimu su sovietais nėra jokios pažangos padaryta. Jis pasirėmė Houstone kitiems 6 didiesiems pasakyti, kad Sovietų ekspansija tebetiesiama ir po II-o karo. Pirmą kartą japonai

Lietuva atšauktų nepriklausomybės atstatymo aktą. Kai kas tada samprotavo, kad Gorbaciovas greičiausiai neturi aiškos pozicijos Lietuvos klausimu, atseit improvizuoja, ką, beje, itariai kai kurie stebėtojai Vakaruose, nagrinėdami Kremliaus vado pasisakymus ir šiuo, ir kitais klausimais. Kitiems atrodė, kad Gorbaciovas laviruoja, bandydamas sumažinti konservatyviųjų sluoksnių rūstybę, kartu leisdamas Lietuvai žinoti, kad jis iš tikrųjų nėra priešiškas jos nepriklausomybės siekiui.

Galimas dalykas, kad ir šeštadienį TSKP suvažiavime Nikolajaus Ryžkovo pasisakymai atspindi tą patį nenuseklumą arba laviravimą. Tačiau nenuneigina ir kita galimybė, būtent, kad vyksta politinis žaidimas, kuris labai panašus į katės žaidimą su pele.

nai taip aiškiai iškėlė savo salų klausimą sovietams viešai. Tuo pačiu pripažįstama, jog Sovietams kenkia karo metu pagrobtų žemių negrąžinimas, čia pirmasis precedentas kaip tik esąs, kad Gorbaciovas tebeįkvepia Latvijos, Lietuvos ir Estijos teritorijas, kurios buvo pagrobtos 1940 metais, savo dalimi. Premjeras Kaifu pasakė, jog šie teritoriniai ginčai turi būti išspręsti. Todėl dabar reikia bandyti juos išspręsti pasitarimų būdu.

Japonijos premjeras betgi priminė, kad bandys atnaujinti ekonominius ryšius su Kinija. Japonija yra spaudžiama padėti kinams su 5 milijonų dolerių pagalba, kurie buvo pažadėti jau 1988 metais. Kaifu tačiau nepasakė, kada ta paskola bus pradėta teikti. Sprendimas busias padarytas po Houstono konferencijos.

Intelektualinis bendravimas

Prieš konferencijos pradžią prezidentas Bushas šeštadienį susitiko su japonų premjeru Kaifu. Užsienio žurnalistai mano, kad Bushas stengėsi perkalbėti japoną, kad sutiktų padėti Sovietams. Kitu metu pradžioje Gorbaciovas ruošiasi vizituoti Japoniją. Tai būtų pirmas Sovietų vadovo vizitas Japonijoje. Kaifu sakėsi norįs, kad reformos Sovietijoje pasiektų, bet šiuo metu Japonija tegalinti padėti tik „intelektualiniu bendradarbiavimu“ su Maskva. „Sovietų ekonominės reformos neaiškios“, pasakė japonų premjeras, tad jie negalį padėti Sovietams, o be to, ir salos dar Gorbaciovo nesugrąžintos.

Nauja rolė 35 tautų forumui

Londonas. - Mums įdomu, kad „Londono deklaracijoje“ pasisakoma ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos klausimu, kurią sudaro 35-ųjų valstybių forumas. Siūloma pakviesti neutralius kraštus ir Rytų Europos šalis, kad kartu dalyvautų Europos ateities kūrime. To reikalavo seniai ir Gorbaciovas. NATO dokumentas išdėsto ir nurodo,

LIETUVOJE

- Saugumo archyvai dar neprieinami visiems žmonėms, nes lietuvių spaudoje kreipiasi vilnietis P. Juodišius ir kauniečiai J. Gerulaitis, ar ten yra išvežtųjų jų artimųjų generolų bylos. Sako, kad jų niekur nėra. Tad jie klausia, ar nebūtų galima imtis žygių jas surasti ir grąžinti visą medžiagą Lietuvai, įskaitant ir kitų politikų, kultūrininkų, dvasiškųjų bylas.

- Priekulės 450-mečiui paminėti „Mažosios Lietuvos“ lietuvininkų bendrija ir Respublikos ekslibrininkų klubas surengė ekslibrisų konkursą. Priekulė yra ant kelio tarp Klaipėdos ir Šilutės. Priekulės Luko sodyba pirmą kartą istorijos šaltiniuose paminėta 1540 m., o 1587 m. įsteigta evangelikų liuteronų bažnyčia, o 1628 m. mokykla.

- Egidijus Bičkauskas yra Lietuvos Respublikos misijos Maskvoje vadovas. Kai jis čia pradėjo eiti tas pareigas, tai jo įstaigos telefonai buvo išjungti, bet kai TSRS vadovybė panorė su juo kalbėtis, tai telefonai vėl buvo įjungti. Jį dažnai kalbina ir užsienio žurnalistai.

- Naglis Puteikis paskirtas Lietuvos Respublikos kultūros paminklų apsaugos inspekcijos vadovu.

- „Atgimimo“ korespondentas Audrius Azubalis šešioms mėnesiams išvyko į Minnesotą, kurioje veikia The World Press institutas, kuris rengia pasaulio žurnalistus, pasitobulinti žurnalistikoje. Šią vietą parūpino Gintė Damašytė, o kandidatus konkurso keliu atrinko pats institutas. Kursė yra tik 10 žurnalistų. Ši instituta yra baigė jau 346 žurnalistai iš 83 pasaulio valstybių.

kad vadai turi kartu veikti ir nors kartą metuose susirinkti pasitarimui, įsteigti Centrą, kad būtų išvengta konfliktų, ir suorganizuoti Europos asamblėją, kurioje būtų parlamentų atstovai iš visų dalyvaujančių valstybių.

Kopenhagoje neseniai baigėsi ši konferencija ir į ją norėjo bent stebėtojo statusu patekti Pabaltijės respublikų atstovai, tačiau šį kartą to nepavyko padaryti. Kita konferencija bus Paryžiuje.

Londono deklaracija

23 punktai

Maskva. Sovietų vyriausybė su džiaugsmu reagavo į Vakarų nutarimus Londone ir pareiškė, kad tai sustiprins prez. Gorbaciovo poziciją, kai šiuo metu jis yra nuolat puolamas senųjų komunistų. Užsienio reikalų ministras E. Ševardnadze pasakė, jog Londone pasitarimai NATO klausimais „paruošė saugų kelią visam Europos kontinentui“.

„Londone buvo deklaruota, jog Vakarai ištiesė ranką Rytams“, pareiškė Ševardnadze penkių puslapių oficialiame pareiškime, kad NATO konferencija buvo istorinė. „Iš mūsų pusės, mes esame pasiruošę tiesti savo ranką jiems“.

„Mes nebe priešai“

NATO pasiūlymai, į kuriuos įeina bendra nepuolimo deklaracija, naujos taisyklės branduoliniams ginklams ir Gorbaciovo pakvietimas į NATO konferenciją įvyko kaip tik tada, kada Sovietų karinė vadovybė ir griežtieji komunistai kritikavo Komunistų partijos kongrese Gorbaciovo už Rytų Europos atidavimą kapitalistams. „Dabar mes galime jiems pasakyti, kad jie klysta“, sakė Gennadi Gerasimovas, Užsienio reikalų ministerijos spaudos direktorius, pridėdamas, jog „Tai atėjo geru metu, kai jis yra kritikuojamas“. Niekada partijos kongrese nebuvo kalbama viešai Sovietų užsienio politikos klausimais, tik šiame kongrese. Čia buvo pasisakyta prieš Vokietijų sąjungimą prieš kariuomenės išvežimą iš Rytų Europos.

NATO valstybės išleido Londono deklaraciją, kurioje pareiškia, kad baigiamas 4 dešimtmečių „šaltasis karas“ ir siūloma veikti kartu Vakarams, Maskvai ir kitiems Rytų Europos kraštams, konstatuojant, kad „mes daugiau nebe priešai“. Jie užtikrino Maskvą ir kitas Varšuvos pakto šalis, kad „mes niekada ir bet kokiomis sąlygomis pirmieji nepanaudosime jėgos“. Taip pat pasiūlė, kad NATO, Varšuvos pakto ir kitos Europos valstybės įsipareigotų nepuolimo paktui.

NATO vėliava.

- Gediminas Pilaitis, Lietuvos žurnalistas, neseniai aplankęs JAV, sustojęs Chicagoje, aplankė jūrų kapitoną Bronių Kristopaitį ir sugrįžęs įdomiai aprašė „Tiesoje“ savo įspūdžius. G. Pilaitis taip pat lankėsi ir „Drauge“. Jis savo ilgą reportažą „Paskutinė „Kauno“ kelionė“ baigia, jog dabar Bronius Kristopaitis linki lietuviams susigrąžinti prarastas jūrinių tradicijas.

- Lietuvių kalbos draugija buvo pradėjusi leisti „Gimtiosios kalbos“ žurnalą, kurio pirmasis numeris pasirodė kovo mėnesį. Čia neturime žinių, ar dėl blokados jo leidimas nesustojė.

„Londono deklaracija“ buvo paruošta užsienio reikalų ministerių ir bando kalbėti tokiu pačiu tonu, kaip kad NATO buvo suorganizuota prieš 41 metus Washingtono. NATO sekretorius Manfred Woerner buvo įpareigotas skristi į Maskvą ir asmeniškai išdiskutuoti deklaraciją su Gorbaciovu ir pakviesti jį į NATO konferenciją Briuselyje. Tai Busho pasiūlymas, kuris pasisakė manas, kad tai turi padėti Gorbacioviui išsilaikyti. Jis pakvietė Varšuvos pakto kraštus įsteigti prie NATO savo diplomatinis atstovus. Deklaracija turi 23 ilgius punktus su įvairiais paaiškinimais.

Ševardnadze taip pat pasakė, jog ši NATO deklaracija yra Gorbaciovo diplomatijos triumfas, kuris jau seniai sakęs, kad turi būti „naujas politinis galvojimas“. Jis pasakė, jog Gorbaciovo puolimai ir juodinimas prilygsta tiems metams, kai Amerikoje buvo makartizmo periodas, kai prez. Trumanas buvo kritikuojamas, jog „prarado Kiniją komunistams“, kai pralaimėjo Čiangkaišakas.

Lietuva sveikina JAV

Vilnius

1990 m. liepos 4 d.

Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresui
Washingtonas
Jungtinių Amerikos Valstijos

Gerbiami Kongreso nariai,

Jūsų Nepriklausomybės deklaracijos metinių proga Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nori perduoti savo nuosirdžiausius linkėjimus ir pareikšti, jog remia tuos principus ir idealus, kuriems visada atstovavo Jungtinės Amerikos Valstijos.

Amerikos žmonės - tikros demokratijos pavyzdys visoms pasaulio tautoms. Ne išimtis ir lietuvių tauta. Kai Jungtinės Amerikos Valstijos švęs savo Nepriklausomybės dvejių šimtų penkiolikos metų sukaktį, Lietuva bus paminėjusi dar tik pirmąsias Nepriklausomos valstybės antrojo atkūrimo metines. Mes įsitikinę, kad Jungtinės Amerikos Valstijos ir toliau rodyt pavyzdį tų tikslų bei principų, kurių siekia ir Lietuvos žmonės.

Lietuvos žmonių vardu, Lietuvos parlamento vardu siunčiame savo širdingiausius sveikinius Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresui ir Amerikos žmonėms.

Nuosirdžiai dėkingi už Jūsų paramą.

Su pagarba,

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
pirmininkas

KALENDORIUS

Liepos 10 d.: Mauricijus, Amalija, Eirimė, Gilvainas, Prudencija, Sigute.

Liepos 11 d.: Pijus, Olga, Kipras, Šarūnė, Vilmantas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:24, leidžiasi 8:27. Temperatūra dieną 79 l., naktį 60 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

O KAD TAS CHOLESTEROLIS LIETUVIO NEMARINTŲ!

Klausimas. Ar skaitei, Daktare, naują knygą apie cholesterolį. Ne jis, o kitos medžiagos, kaip chlorinas žmonių geriamame vandenyje visiems, ypač vaikams, yra žalingas. Aš labai daug knygų skaitau cholesteroliniui reikalui ir dabar matau, kad medicina žmonėms pataria, kaip ji neturėtų elgtis. Ką į tai Tamsta atsakys?

Atsakymas. Mediciniška davta kenkia sau ir kitam taip, kaip ir kitokios srityse tokie esantieji. O žmogus toks, koks jis turėtų būti, kokią Tėvęjas-Gamta pramatė, nekenkia nei sau, nei artimui, nei aplinkai. Ir dar daugiau: tokiu būdama jis vien gera daro kitam ir tuo užsitikrina sau tinkama būseną čia ir tenai. Toks nesilankantis kur nereikia, o laikosi dabartinio medicinos mokslo apie cholesterolį.

Tamsta iš didelio skaitymo apie cholesterolį išėjai į laukus, kenkdamas sau ir, skleidamas klaidingas žinias apie jo paviršio žalą, nepadedai artimui, ypač vaikui, kuris turi augti sveikas ir savu naudingą darbą pasitarnauti kitiems, ypač mūsų kėnciantis tėvynei. Juk puzdrai sveikatoje yra našta jais besirūpinantiems. O apie pagalbą iš tokių — užmirši! Cholesterolio paviršius yra dalgis lietuvių širdžiai, smegenims ir kitoms kūno kūno dalims. Lietuvis yra pakankamai išmintingas, kad pajęgia atsispirti visoms pelnagaudžių užmačioms, kurios mėgina įpiršti nesiorientuojantiems cholesterolio perkrautą ir gyvuliniais taukais aptekusį maistą. Su tokiais ne vienam išmintingam lietuviui nepakeliui. Ir štai kodėl.

Cholesterolio paviršius yra nuodas vaikui ir tėvui

Šio krašto širdies ligų žinovų draugija (American Heart Association) savo žinioje turi mitybos žinovus (nutritionists). Viena tokių yra Mary Li, RD, — registruota dietininkė. Štai kaip ji šviečia visuomenę apie cholesterolio paviršiaus žalą visiems, ypač vaikams.

Pakitimai-priskretimai arteriose — arteriosklerozė veda prie širdies ir smegenų kraujagyslių ligos — didžiausios žmonių marintojos šiame krašte. Dabar medicina tiki, kad ši liga prasideda ankstyvoje vaikystėje. Žinoma, ne pas visus vienodai stipriai ji žengia pirmyn. Tik kai kuriuos ji nužudo pačiame žmogaus gyvenimo žydėjime. Todėl visiems reikia elgtis visose srityse, o taip pat ir mityboje teisingai. Aišku, ne visi taip elgtis pajęgs. Bet mes elkimės kaip reikia visose srityse, o taip pat ir mityboje. Tegul kiti atsako už savus nuklydimus nuo tiesos.

Arteriosklerozės pradžia

Arteriosklerozė (atherosclerosis) yra liga, kuri prasideda su arterijos vidinės sienelės uždegimu. Ten susirenka uždegiminės celės, sienelė plyšta, o plėšio vietoje kaupiasi kraujo plokštelės ir nusėda kraujyje esančios riebalinės medžiagos, kaip cholesterolis. Jo

ten daugiau nusėda, kai kraujas yra per riebus cholesteroliu.

Toks vyksmas yra lėtas, bet jis neįtampa žengia pirmyn, kol susiaurėja arterija ir priveda prie širdies atakos (myocardial infarction) ar vienos kūno pusės paralyžiaus (stroko). Toks galutinis arteriosklerozės įvykis atsitinka suaugusiems, nors, kaip minėta, arterijų priskretimas riebalais randamas pradijoje žmogaus gyvenimo.

Kas greitina arteriosklerozę?

Ne visi žmonės suseraga sklerozė, nes ne visi turi vienodai menką prigimtį ir ne visi vienodai stipriai šaukiasi sklerozę į savas arterijas riebaus ir cholesterolio per gausaus maisto pagalba.

Pirmiausia sklerozė suseraga mediciniška davatka, kuris per gyvenimą keliauja kaip laivas be vairo. Tokie menkliau už arklį orientuojasi gyvenime. Arkliai neįpirsi gerti nešvaraus vandens, jis galvą suka šalin nuo dūmų, nuo svaigalų. Minėtam davatka viskas eina už gerą: ir dūmai, ir pilnos cholesterolio dėšros, tokie steikai ir tryniai dar užpilami svaigalu. Jis, pasiskaitęs šimtais dabar išleidžiamų, lietuviui nė į rankas nevertų imti, pelnagaudžių svaigalų (taip elgiasi ir tili papirkti gydytojai, ruošdami užsakytus straipsnius), žudosi ir tariasi gudresnis už kitus esąs.

Išmintingam lietuviui turi būti nepasiekiami šie svarbiausi sklerozės pritraukėjai (risk factors): pakeltas ir nesutvarkytas kraujospūdis, rūkymas, apleista cukraligė, persivalgant nutukimas ir tas amžinas, beveik kiekvieno neišmintingo lietuvių užsiėdėjimas — vengimas darbo, ji prakeikimu laikymas, kada nusiteikusi darbi mūsikiui jis yra didžiausia palaima, nuo daugelio ligų geriausias vaistas. Minėta šio krašto širdies ligų žinovų draugija tiki, kad visi čia minėti sklerozės pritraukėjai (risk factors) turėtų būti pašalinami jau ankstyvoje vaikystėje.

Vaikų cholesterolio tikrinimas

Minėta širdies ligų gydytojų draugija pataria tikrinti cholesterolį kraujyje net dviejų metų vaikui, kuris yra pavojus. Jis dėl šių aplinkybių: 1. kraujo šeimos nariai (tėvai, seneliai) turi ar turėjo per daug cholesterolio ar kitų riebalų savo kraujyje ir 2. kraujo giminės vyrai turėjo širdies ataką dar 55 metų nesulaukę, o moterys taip sirgo dar prieš šešiasdešimtuosius savo amžiaus metus.

Tie vaikai, kurių kraujyje bus rasta 75 procentais daugiau cholesterolio negu kitų jo amžiaus vaikų, turi būti gydytojo žinioje: reikės ištirti jų kraujyje esamą „gerojų“ cholesterolio (HDL — high density lipoprotein) kiekį. Remdamasis gautais duomenimis gydytojas patars kaip toliau elgtis.

Kaip atsikratyti cholesterolio paviršiaus

Vaiko (ir, žinoma suaugusio)

reikiamas maisto pakeitimas yra pirmas žingsnis į cholesterolio paviršiaus sunormavimą kraujyje. Ne koks vaistas, kurio dabar daugelis pageidauja, bet maisto tinkamumas (o ne jo gardumas!) čia lošia pagrindinę rolę. Reikia tartis su vaiko gydytoju prieš keičiant vaiko maistą. Aišku, maisto pagerinime gali talkinti registruota dietininkė, o ne koks tigonas. Dietininkė mokėsi, atliko praktiką ir žino, kaip reikia bent kiek pakeisti valgio įpročius, tuo pačiu suteikti vaiko augimui ir vystymuisi pakankamai maisto.

Šio krašto širdies gydytojų draugija nustatė gaires, kaip reikia maitinti virš dviejų metų amžiaus vaikus. Tos draugijos Chicago's skyrius pataria sekančiai maitinti dvimečius ir vyresnius vaikus, turint galvąje jų apsaugą nuo sklerozės.

Septyni vaiko mitybos pagrindai

1. Vaiko maistas turi būti įvairus, kad patenkintų vaiko kasdieninį pareikalavimą proteinų, vitaminų, mineralų ir kitų maisto medžiagų.

2. Maistingumas (kalorijos) maiste turi atitikti vaiko augimo greitį ir jo aktyvumą, kad būtų užlaikomas normalus kūno svoris. Nutukę tėvai, ypač motina, čia žaloja vaiką, pervalgydama jį.

3. Vaiko valgyje visi riebalai turi sudaryti arti trečdali (30%) visos dienos maisto, o gyvuliniai riebalai (saturated fat) tik 10%. Tai galima pasiekti šiomis priemonėmis: a. Dažniau valgydinti paukštieną ir žuvinį, o ne mėsą. b. Nekepti maisto taukuose — keptuvėje. c. Naudoti margariną, aliejus, o ne sviestą, taukus ar lašinius. d. Sumažinti riebių maistų (margariną, aliejus, salotų padažus, majonezą) iki 5-8 arbatinių šaukštelių per dieną.

4. Duoti ne daugiau kaip 300 mg cholesterolio kasdien (vienas trynys turi 270 mg. cholesterolio, o kur dar kitame maiste esantis cholesterolis — juk vienas trynys nesudaro visos dienos maisto ne vienam žmogui — štai kaip mes persivalgome cholesteroliu!). To galima pasiekti šitaip: Per dieną duoti nedaugiau šėsių uncijų žuvies ar paukštienos be odos. Visai neduoti trynių (širdies specialistų draugija vaikui vistiek pataria suvalgyti iki dviejų trynių per savaitę) ir valgyti morkas — jose yra A ir D vitaminai. Vidaus organus (kaip kepenėles) valgyti nedažniau, kaip kartą per mėnesį, o lietuvi, bėk į kitą gatvės pusę nuo tokio nuodo!

5. Gerk 1% ar nugriebtą pieną (skim). Vaikui reikia kalcio, proteinų, vitaminų be padidintų kiekio riebalų. Todėl naudok pieną be riebalų, į kurį pridėta vitaminų A ir D, jogurtą ar riebalų neturintį sūrį.

6. Bent kartą savaitėje reguliariai vietoj mėsos duok vegetarišką maistą: pupas, pupelės, žirnius, ryžius. Lietuviams prisiėsi grįžti į pasninkiskus penktadienius, o dar geriau bus, kai visi pradėsime iš viso vegetariškai misti, jei norėsime rimtai saugoti savas širdis ir smegenis nuo mirtinų, nelaiku ateinančių sunegalavimų.

7. Valgydink vaiką sveiku, mažai riebalų turinčiu maistu ant trečio: čia tinka švieži vaisiai, daržovės ir specialiai parengti kukurūzai, vietoje bulvių dribsnių ar saldumynų. Liaukimės vedę vaikus į krautuves, kur pelnagaudžiai visokiausius saldinius laiko prie tako. Vaikai esti skatinami gaudinti dantis, širdis ir smegenis saldumynais. O įpratimas sunkiai atsikratomas vėliau.

Tai tokia yra dabartinės medicinos tiesa apie cholesterolio paviršiaus sunormavimą kraujyje.

NE VISKĄ SAKYK KĄ ŽINAI, BET ŽINOK KĄ SAKAI

STASYS JUZĖNAS

Napoleonas kur tai ant tvirtovės sienos buvo užrašęs „Ne viską sakyk ką žinai, bet žinok ką sakai“. Tas pats šūkis bvo kur tai užrašytas P.L.P.A.S. Karo mokykloje Kaune. Jis nėra pasenęs ir šių dienų sudėtingame gyvenime. Žmogus nori žinoti, patirti, pasimokyti ar pamokyti kitą visais laikais. Tą didelį darbą atlieka spauda, radijas, televizija ir visos kitos priemonės: susirinkimai, suvažiavimai, konferencijos, kuriose pasikeičia žiniomis, pasvarstoma ir padaroma išvada norimam klausimui atsakyti ar formuoti visuomenės nuomonę. Kažkas yra pasakęs, kad visa tai sudaro antrąją pasaulio galybę.

Visuose informacijos, susižinojimo, kooperavimo atvejuose susiduriama su patiekto medžiagos tikrumu — kokybe t.y. ar ji nėra propagandinė, ar ji nėra tendencinga — šališka, ar ji nėra koks nors žalojanti — užgaunanti su tikslu koks nors pažeminti arba tiesiog pakenkti. Visa tai ypač svarbu kada liečiamas tautinis užgauliojimas — tautos žeminimas išgalvotais faktais. Tokie lietuvių tautos garbės pažeidimai tebesitęsia iš žydų (Izraelio) pusės, nors mes jau nebe kaimynai ir tokie priekaištavimai geriausiai tinka pačioms žydams: beginkliai palestiniečiai nuolatos žudomi okupuotame Gazos ruože. Abejotame, ar toks žydų požiūris į tautas, kurios antrajame pasaulio kare buvo okupuotos ir beteisės, — padeda žydams igauti kitų tautų prielankumą ar pasitikėjimą. Paskutiniuoju laiku Prancūzijoje ir kitur neapykanta žydams net padidėjo.

Bet grįžkime prie straipsnių, pasikalbėjimų-informacijų teisingumo temos lietuvių gyvenime. Prisimintina, kad du asmenys stebintieji tą patį įvykį gali aprašyti skirtingai. Bet esminiai faktai turi sutapti, pvz.: jeigu įvykyje buvo 2 dviračiai, neturėtų rašyti kad trys. Mes gerai atsimename, kaip pirmą kartą atvykome į JAV pas gimines ar labdarinius kvietėjus, kaip kai kurie iš jo mokė tulaite neuleisti vandenį ir t.t. atseit ar mes esame Amerikos civilizacijos lygyje, nes kai jie paliko caro laikų Lietuvos kaimą ten viso to dar nebuvo. Bet neįprasta domėn laiko tarpas — anie laikai ir tie laikai. Anų laikų Amerikoje mano giminių pasakojimu ant šiaudinio čiužinio gulėdavo 3-4 „burdingeriai“, pasikisdami atatinkamai pagal darbo pamainas. Tai esmėje nėra bloga valia koks nors pažeminti, bet tai yra tikro įsijautimo stoka, palyginamumo pagal laiką ir aplinkybes. Stoka prisimintina, kad pripratimas savanau diškai mažina stebėjimo ir nuomonės tikrumą — pagal patarlę:

perviršio žalą dideliu ir mažam žmogui. Todėl ne vienam lietuviui nepatariama gerti iš avies pėdeles — nesiminti žinių iš įvairių, net ir gydytojų parašytų knygpalaičių, nepaisant dabartinės mūsų širdies ligų gydytojų draugijos duotų nurodymų, kurie čia suglaustai, lietuviui pritaikyti pateikti.

Tamsta tapai auka pelnagaudžių išvedžiojimams, pasiduodamas savo ir artimo sveikatos sąskaiton. Išmintingasis, aišku, nebus vejarodžiu — nesilankstys pavėjui, o suksis ten, kur pataria dabartinė medicina. Išmintingam to gana, o kitokių karsto lenta ištisies.

„pripratimas yra antras prigrimimas“ nes, visada dalyką sau palankiausia prasme vertina. Todėl rašiniuose, diskusijose bei pranešimuose turime įvesti ne tik skonio, bet ir pripratimo pataisą. Tas padės išlaikyti toleranciją, visapusiškumą — objektyvumą išvengti užgauliojimų ir pasiekti bendrą išvadą.

Kartais žymūs ir vėringi gyvenimo stebėtojai parašo tai, kas nebūtinai rašytina, — pvz. aimanavo spaudoje dėl padėkos laiško stokos už parodytą svečiams iš Lietuvos vaišingumą. Vėliau rašė, kad nebespėja į padėkos laiškus atsakyti, nes jų gauna per daug. Tai nėra blogos valios atvejis, bet geriau santūriau, ne viską rašyti ir nenustelbti svetingumo. Kiek blogiau kada apsilenkia su etika, kartais išsivysto laiką gaisinanti, neparemta faktais polemika siekiant neužsielnyto prioriteto bet kurioje srityje (ypač politikoje, veikime, žinojime ir t.t.) tokiu atveju spaudos skaitytojai dažniausiai pasipiktinę smerkia abi puses kaip tendencingus, karjeristus, erzelio kėlėjus.

Daug kas tiki ar bent galvoja, kad turi ateiti viskam laikas, reikia jį pajusti ir tada negerovės iškelti nepakenkiant siekiamam tikslui — Lietuvos Nepriklausomybei ir vienybei. Atvykusieji į šį kraštą ar tai svečiuosna, ar vykdydami Lietuvos Respublikos pavestą užduotį — technologai, medikai, ekonomistai bei meno, dainos vienetai yra daugiausia vidutinio ar jaunesnio amžiaus. Jie partizaninį — laisvės karą gal ir mažai teprišmena, o tuo labiau nėra buvę sribais ar kokiais kitais žudikais. Tad jie yra mūsų broliai lietuvių sunkiai kovojantieji su skriauda ir okupacija, kovojantieji, kad atsikratytų svetimųjų jungo. Reikia manyti, kad dauguma patys mato komunizmo žalą tiesiai, teisingumui ir laisvei, todėl mūsų pasikalbėjimai turi būti be išmetinėjimų. Senos gvardijos prisiplakėlimas, o gal ir žudikams atitinkamu laiku turės būti įrodyta jų kaltė, iškeltas teismas paskirta bausmė.

Dar viena mūsų negerovė — tai ne pilnas žvilgsnis į tikrovę. Kai kurie JAV mato viską šviesios spalvos: nepaprasti technologiniai išradimai, aukštas gyvenimo lygis ir t.t. Tiesa, yra ir tokių dalykų — bet taipgi yra ir ištisi kvartalai griūvančių pastatų su užkaltais langais, nedavalgantių žmonių, kriminalo — gal kaip niekur kitur. Tad kalbose, diskusijose su svečiais vienpusiškas palyginamas kultūrinis — civilizacinis pasigyrimas svečiai tarsi pažemina. To nereikia, nes pagaliau mačiau ir Lietuvoje gražių dalykų, kurie tuo labiau vertinini, nes jie sukurti tokiaime varge. Todėl išmintinga yra gerai apgalvoti ką kalbam geram sugyvenimui.

KRUVINIAUSIAS BIRŽELIS

Šiemet birželio mėnesį Chicagoje buvo nužudyti 84 žmonės. Tai kruviniausias birželis iš visų praėities metų.

FBI VADOVAS

Nauju Chicago's FBI vadovu paskirtas William J. Clancy, Jr. Pirmą kartą šias pareigas gavo čekietis.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 W. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO'S CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0161
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 925-2670 arba (1-312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtimų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1434 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BUDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 tr
5435 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. (1-312) 585-2900 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708)385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 778-5833
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4256 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60622
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.
Gydytojas ir chirurgas
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas
Sherman ligoninė, Elgin, IL
Tel. (708) 837-0005
Skambinti galima 24 val

T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0089
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: (1-312) 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2080.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7795

Kab. tel. (1-312) 586-3168;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

TARP BIZNIO IR BLOGIO IMPERIJŲ

Pastarųjų mėnesių politiniai įvykiai, aukštųjų ir žemesniųjų JAV-bių ir kitų didvalstybių vadų pareiškimai aiškiai parodė, kad niekas Lietuvai išsikvoti laisvės nepadės, nebent ji pati sau nepriklausomybę išsikvotų ir Sovietų Sąjungos vyriausybę ją pripažintų. Tokia politika nustatyta jau seniai: jos laikosi Amerikos prezidentas, valstybės sekretorius. Bet ar galima šių mums nepalankių laikyseną pakeisti? Vargiai.

Apie šiuos dalykus vaizdžiai rašo Edita Nazaraite, rašytoja ir įžvalgi publicistė. Jos rašinys „Žiūrėk, sliškai ir Lietuva“ paskelbtas neseniai pasirodžiusia „I Laisvė“ žurnale (Nr. 108). „Tarpautiniame politiniame turge, kur pardavinėjami, mainomi, nuomojami ir perpardavinėjami išstų tautų likimai, kur politinė demagogija konvertuojama kaip tvirta valiuta, maža tačiau narsi lietuvių tauta sukėlė savo nepriklausomybės deklamacijų okupaciję tikrą politinį skandalą“. Toliau ji rašo: „Apmaldu žinoma, kad JAV prezidentas elgiasi taip, lyg Lietuva rūpėtų nedaugiau kaip broliškai, kuris anų sakosi nemėgsta“. Tačiau, anot jos, dalinis vakariečių farizejiškumas neturėtų išmesti iš vežių laisvės siekiančių pabaltiečių, nes Biznio imperija, kaip ir Blogio imperija, turi savo geležinę logiką.

Kai jau Lietuva negali laukti bet kokios politinės pagalbos iš Vakarų didžiųjų, reikia susiimti visiems lietuviams – tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje gyvenantiems. Turime juk „veiksnius“, kurie jau visą pusimtį metų rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu, deja, visą tą laiką tarp „saudydami“ ne ten, kur reikia, ir dargi tarp savęs pėdamesi. Minėto „I Laisvė“ žurnalo Nr. 100 vedamajame rašinyje, antrašte „Privati iniciatyva nelaukia“ rašoma: „Didieji lietuvių išeivijos veiksniai labiau mėgsta posėdžiauti, negu imtis bendro ir koordinuoto darbo... Prieš porą mėnesių įvykęs veiksmų vadovybių susitikimas baigėsi tik simbolišku rankų padavimu... Turbūt atskirų veiksmų ambicijos buvo per didelę kliūtis bendram darbui? Tad nenuostabu, kad lietuviškoji išeivija, nusivylusi nepajėgiais ir statybiniais bei konstitucinius rėmus įreimtais veiksniais ir fondais, pati ėmėsi privačios iniciatyvos įvairiais būdais pagelbėti Lietuvai“.

Išeivijoje jau taip būna, kad, kai Vasario 16-sios ar kitomis progomis renkamos Lietuvos laisvinimui aukos, veiksmų atstovai su savo vokeliais bei kepurėmis prisistato pirmieji. Tačiau, kai iškyla svarbus ir skubus reikalas reaguoti Lietuvos reikalui – siųsti laiškus, telegramas, skambinti telefonais, lankyti kongresmanus, informuoti spaudą, televiziją, ruošti demonstracijas, demaršus – veiksniai tyli, lyg jų nebūtų – jokių nurodymų, pagalbos, iniciatyvos. Taigi labai gerai, kad tokiais kritiškais momentais dažnai atvejais beveik žaibišku greičiu iškyla ir ima veikti privatus asmenys, jaunimo organizacijos, susidaro tokiame reikalui net specialūs (ad hoc) komitetai. Taip buvo ir abiejų didžiųjų valstybių vadų susitikimo Washingtono metu: Lemonte atsirado „Lithuanian Hotline“, buvo renkami „Free Lithuania now“ peticijai parašai, Connecticute, Philadelphijoje ir kitur susidarė specialūs komitetai. Daug padarė

Lietuvių informacijos centras New Yorke, jo skyrius Washingtono, Lietuvių Bendruomenės įstaiga Chicagoje, šaunūs visų šių ir kitų institucijų talkininkai, es.

Reiškėsi ir privati iniciatyva. Čia išskirtinai minėtinas dr. Juozas Kazickas, savo lėšomis finansavęs Lietuvos premjerės K. Prunskienės keliones ir kitais būdais jai padėjęs. Tiesa, buvo sudarytas koordinacinis visuomeninės veiklos komitetas, bet konkretesnė jo veikla ir darbai mums nedaug žinomi.

Kokia išeivijos bei jos veiksmų darbo kryptis turėtų būti, atsakymą skaitome „Pasaulio lietuvių“ (Nr. 6-7) vedamajame rašinyje: „Mes turime vykdyti nepriklausomos Lietuvos Respublikos Aukščiausios tarybos nuspręstą politiką ir daryti turime visa išeivija bendrai. Todėl mums visiems reikia burtis po vieną vadovybe, visa politinė veikla tegali būti koordinuojama tik iš vieno centro, nuolat turinio ryšį su Lietuvos Respublikos valdžia. Suderinti reikalavimai turi būti keliama ir Gorbacioviui, ir Bushui, ir tomis pačiomis kryptimis jie turi būti veikiami, nes prie jų taikysis ir kitų kraštų valdžios. Teigiame, kad šie du politikai šiuo metu mums yra reikšmingiausi, tad tegu jie būna ir mūsų svarbiausi taikiniai praskirti kelią į Lietuvos nepriklausomybę. Prie Busho eikime per Kongresą, prie Gorbaciovo per Bushą – to paties Kongreso pagalba“.

Jei politinėje srityje išeivija labai nedaug kuo gali Lietuvai padėti, tai yra kitų būdų bei kelių Lietuvos vargo sumažinimui. Iš Lietuvos mūsiškiai rašo: „Mes nieko neturime, mums visko reikia, ką atsisieta – viskas bus naudinga“. Bet mūsų siuntos Lietuvai pasiekia negreitai, dažnai yra apvogiamos. Taigi Lietuvai didelis uždavinys – kaip galima greičiau atspalaiduoti nuo sovietinių muitinių, jų gausių tikrintojų, įvairių cenzorių. Be privačios iniciatyvos, čia savo veiklą turėtų nedelsdamas išplėsti Balfas, juoba, kad girdėti kalbama, kad adresatus pasiekia ir vartotų drabužių siuntos.

Reikia gerą žodį pasakyti apie Lietuvių fondą, kurio visuotinis narių susirinkimas nusprendė Lietuvos reikalams paskirti milijoną dolerių. Deja, iki šiol LF tiesioginei Kultūrinių projektų Lietuvoje paramai nebuvo jautrus. Šių eilučių autorius prisimena, kai jis prieš keliolika mėnesių „Mūsų Lietuvos“ keturtomio ir „Lietuvos bažnyčių“ septynių tomų II laidos leidimo Lietuvoje reikalams buvo prašęs Liet. Fondo pašalpos „konvertuojama valiuta“ nors 3000 dolerių. Deja, LF atsakymas buvo griežtai neigiamas – nebuvo paskirtas nė vienas doleris, nors tūkstantinėmis aukomis tada buvo paremti menkesni vietiniai projektai.

Gerą sprendimą padarė ir Tautos (Vliko) fondas, pažadėdamas paskirti pusę milijono dolerių. Dar neteko girdėti, ar bent dalis šių pažadėtų aukų pasiekė Lietuvą. Pagirtinos ir Lietuvių Bendruomenės pastangos suteikti bent pusmilijoninį dolerių. Be visuomeninio skatiko, daug aukoją privatūs asmenys. Deja, turto lietuvių turime mažai, o ir mūsų pasiturintieji nėra milijonieriai tikra žodžio prasme. Taigi visų pareiga remti Lietuvą pagal mūsų išgales. b. kv.

PAKELIUI Į FINALĄ

Pasaulinės Futbolo Pirmenybės – VI

P. GANVYTAS

Nustatyti pirmąjį pasaulio futbolo rinktinės pasaulį, kurios dabar varžosi dėl meistro garbės Italijoje, reikėjo net 44 rungtynių, nors baigėme dalyvauti teisę turėjo tik 24 komandos. Plačiau apie tas varžbas jau buvo pasisakyta anksčiau šios serijos rašiniuose. Dabar gi meskieviški žvilgsni į įvykius, kurie nustatė pačių baigminių rungtynių dalyvius – atseit kaip iš 8 beliko tik 2 komandos.

Kvartfinalinės žaidynės

Paskutinę birželio dieną Florencijoje susitiko argentiniečiai su jugoslavais. Po 120 minučių ryžtingos kovos žaidimas užsibaigė bevartėmis lygiomis. Teko imtis penalių mušimo formos nustatyti laimėtoją. Kiekviena komanda gauna 5 progas 11 metrų baudinių nugalėti priešininko vartininką. Laimi ta komanda, kuri pasiekia daugiau įvarčių. Žaidėjai gauna po vieną progą spirti kamuolį: jų pasireiškimo eilę nustato komandos vadovybė.

Nors ir garsusis Maradona nepasiekė įvarčio, dabartinis meistras sumedžiojo 3 gulus, o jugoslavai tik 2 kartus įveikė meistrinio vartininką ir tokiu būdu argentiniečiai pateko į semifinalą.

Tą pačią dieną Romoje rungtyniavo šeimininkai italai. O šie savo sostinėje nelinkę pralaimėti. Ir 1:0 rezultatu įveikė savo svečius, kurių žaidimas visose varžybose buvo žavus, tik įvarčiais anemiškas. Įvartį pasiekė Salvatore („Toto“) Schillaci, tuo jau 4 kartą nugalėdamas priešininko vartininką. Taip 37 minute buvo nusakyta tolimesnis atrių likimas šiose varžybose, kitaip tariant, jie buvo pasiūti namo.

Dieną vėliau – liepos pirmą – Vak. Vokietijos rinktinė stojo į kovą prieš rytinius savo kaimynus čekoslovakus. Pastarieji buvo rungtynėms gerai pasiruošę, be sužeidimų, pailšę, bet to neužteko, kad vokiečiai iš toli mesinių varžybų išjungtų. Ir vel 1:0 rezultatu buvo nustatytas trečiasis semifinalo dalyvis. Vokiečių rinktinės kapitonas Lothar Matthaus 24-oj minutėje baudinį paverė įvarčiu. Nors čekoslovakai desperatiškai bandė pasivyti, vokiečiai vel sugebėjo sėkmingai kontroliuoti žaidimo eigą ir rungtynes laimėti. Turint mintyje, kad žaidynės iki tol abi komandos buvo pasiekusios daugiausiai

įvarčių, vokiečiai savo vadovams sukėlė nemažai rūpesčių, nes paskutines 18 min. čekoslovakai žaidė tik su 10 žaidėju, o vokiečiai golo nesugebėjo įmušti.

Ketvirtose kvartfinalio rungtynėse susitiko Kamerūno rinktinė su futbolu tėvynės atstovais anglais. Ir čia reikėjo prailginimo, nes per reguliarias 90 min. žaista lygiomis. Anglai pasiekė pirmą įvartį, bet antrame puslaikyje, kai vel buvo įleistas 38-metis Milla į aikštę, jo 2 prasmingi pasai buvo Kamerūno paversti į įvarčius ir staiga anglams grėsė kelionė namo. Bet 7 min. prieš galą Lineker įmušė baudinį ir prailginimo 13-oj minutėj tuo pačiu būdu pelnė savo rinktinę pergalę ir įkopimą į semifinalą. Nors afrikiečiai tokiu būdu iškritę iš tolimesnių varžybų, jų pasirodymas Afrikos žemynui buvo itin svarbus, nes ateityje FIFA numatys įjungti 3 to žemyno rinktinės į baigmes varžbas, sumažinant europiečių komandų skaičių 1.

Pusfinale

Suporavimas, kad ir burtų keliu, buvo sėkmingas, nes dabar susitiko stiliumi artimesnės komandos. Antradienį favoritai italai turėjo vykti iš Romos į Neapolį, kur jų laukė dabartinis – ristenis Argentina ir Diego Maradona, šiuo metu tame mieste gyvenąs ir už vietinį italų pirmos lygos klubą žaidžiąs ir tuo savo pragyvenimą pelnas 30 m. amžiaus garsusis futbolininkas. Atvykęs į šį miestą, 1984 metais, jis jau 2 kartus padėjo savo klubui laimėti to paties lygos ir tuo pačiu Italijos meistrystę.

Garsioji Azzurri (mėlynų – pagal savo uniformas) rinktinė sužaidė itin puikų pirmą puslaikį, ir 17-oj min. savo pastangas apvainikavo vienu iš gražiausių visų varžybų įvarčiu – 5-ju Schillaci pasiekimu pirmenybėse. Antrame kelyje tačiau Maradona savo taktika pakirto italų žaidimo ritmą ir 67-oj min. Caniggia galva rezultata išlygino. Per 30 min. prailginimą duomenys nepasikeitė. Beliko baudinių spyrimu nustatyti baigmes dalyvi. Italai pirmuosius 3 bandymus paverė goliais, ir argentiniečiai tą patį padarė. Sekančių 2 bandymų kamuolys atsidūrė vartininko Goycochea glebyje, o

Maradona 4-tą savo komandos bandymą paverė laimėjimu lemiančiu įvarčiu (4:3). Ir taip italai nebegrižo Romon, kur sekmdienį (VII.8) argentiniečiai vel žaidė baigmes varžybose.

Antrosios rungtynės Turino Alpių stadione susitiko anglų ir vokiečių rinktinės. Britai pirmas 15 min. itin spaudė vokiečius. Tačiau šie pradėjo save atrasti ir palengva perėmė žaidimo iniciatyvą. Persvara buvo, kad ir subtiliu būdu,

vokiečių pusėj. Jie 59-oj minutėj pasiekė pirmą įvartį, kurio autorius – gynyboj žaidžias Brehme. Tačiau istvermingai kovoję anglai 80-oj minutėj išnaudoję vokiečių gynybos klaidą, Linekerio šūviu pasiekė lygiąsias. Ir vel prailginimas ir vel be lemiančių pasekmių. Ir vel penalių mušimas. Kažkaip tokia forma netinka baigmes dalyvio nustatymui pasaulinėse pirmenybėse. Tačiau anot F. Beckenbauerio – garsaus vokiečių žaidėjo ir dabartinio jo trenerio – toks būdas bent truputį geresnis už praecytę numatytus burtus. Vokiečių laimė ši kartą buvo kiek dides-

nė už britų. Nors anglas vartininkas 4 kartus atspejo, kurion pusėn kamuolys bus vokiečio pasiūstas, tačiau Peter Shilton jau per 40 m. ir jo refleksai nebe tokie greiti, kad būtų galėjęs bent vieną iš tų šūvių sulaikyti. 23 m. amžiaus naujokas vokiečių vartininkas Bodo Illgner sulaukė 4-tą anglų bandymą, o kai jų penktas šūvis buvo per aukštas, neberekėjo vokiečiams nė penktą kartą bandyti. Jie taip pateko į pačią baigmę. O istorija kartojasi – ir vel po 4 metų baigmes rungtynėse susitiks Argentina su Vak. Vokietija. Iš kitos pusės, kas sako, kad liepos 4 diena anglams sėkminga?

NUKENČIA TIK MULKIAI

EDMUNDAS JAKAITIS

Niekas nesigiria pralaimėjimu. Tuo labiau slepia savo žioplumą apgaudasis. Per didelį pasitikėjimą daugelį yra privedęs prie nuostolių. Aukšaburniai yra ne viena gražiomis kalbomis apgavę. Padorus pilietis net nepagalvoja, kaip yra lengva patekti į pinkles ir nukentėti ne tik moraliai, bet ir finansiškai. Neretai žmogelis praradęs dalį santaupų, o kartais ir jas visas – tyli, tikėdamas, kad sukčius bus Dievo nubaustas. Tuo tarpu nedorėlis toliau žvejoja nekaltais aukais.

Lengviausia į tokius tinklus patenka pensininkai. Kas gi nenorėtų uždirbti per 15 minučių šimtinę, kitą? O gobšas norėtų ir tūkstantį ir daugiau uždirbti. Visa tai jam žada padoriai atrodantis, švariai apsiiręs, su cigaru tarp dantų banko direktoriaus pavaduotojas. Pirmiausia žmogelis yra išgiriamas, kaip vienintelis galis padėti patikrinti banko tarnautojų sąžiningumą. Tereikia, paėmus banko knygutę, nuvažiuoti su juo į banką. Automobilis ji nuveis ir parvės. Atplėdas – 100 dolerių. Žmogelis niekad savo gyvenime neuždirbo taip lengvai tiek pinigų.

Važiujant, bankierius nori kažką sau pasizymėti iš banko knygutės. Pamatus santaupų sumą, pagiria už rūpestingą taupymą. Kas belieka daryti? Kad nebūtų jokio įtarimo, žmogelis išimant sutaupas, paliks kelis šimtus, kad būtų geriau patikrinti langelio tarnautojos sąžiningumą. Išėmus pinigų, niekam nematant, perduoti jam patikrinimui. Už paslaugą vietoj žadėtų 100 dolerių, pridės dar 50 už

parodytą bendradarbiavimą. „Geras tas direktoriaus pavaduotojas“ – samprotuoja žmogelis, saujoj glamždamas gniužulą pinigų. Nušaliai stovintis bankininkas su šypsena paėmęs pinigus, išrašo pakvitavimą ir prašo porą minučių palaukti, nes jis noris direktoriui parodyti, kad laikas nebuvo gaištas. Ir taip „bankierius“ pranyksta keltuvo tarpduryje.

Skaitytojas jau seniai suprato, kas dedasi, susigriebia ir vargšas, kad bankas netvarko. Ponas su cigaru negrižta, nėra nei automobilio, kuris turėjo jį namo parvežti. Pasidaro aišku, kad jis savo pinigų nebeatys.

Gyvenant savo name, prieisiant įsileisti visokių inspektorius. Telefono kompanija atsiunčia tarnautoją įdėti į aparatą patobulintą dalį. Priešgaisrinės komisijos inspektorius išlandžioja visą namą, tikrindami, kaip ir kur išdestyti priešgaisriniai alarmai. Elektros monteriai pasitenkina apklausejimu. Alyvos pristatymo kompanija tikrina šildymo krosnį.

Viskas yra puiku. Gera gyventi, kai rūpinamasi piliečio gerove. Ir štai vieną dieną prie durų pasirodo vyras su įrankių dėžute. Sumirgęs prieš akis tapatybės pažymėjimą, praneša, kad atėjusi eile patikrinti vandentiekio sistemą. Kad kažkur šiame rajone, yra trukdomas vandens tiekimas. Nuo šeimininkas leidžia patikrinti vandens skaitiklį. Po ilgo vamzdžių barskinimo, randama problema. Užkalbėjęs vožtuvą truko vandens tiekimą kaimynams. Vandens uždarymas yra neišvengiamas. Kuriam laikui? Reikės būti be vandens, kol

vandens valdybos vyrai nepasirodys. Gali užtrukti porą dienų. Bet... jis žinąs „plumberį“ pensininką, kuris gali reikalą sutvarkyti dar tą pačią dieną. Žinoma, ne už aciū.

Būti pora dienų be vandens niekam nesinori. Telefono skambtelėjimas, ir kaip magikui mostelėjus, atsiranda jaunai atrodantis „pensininkas“. Ramindamas namo savininką, užtikrina, kad pakeitus užkalbėjusią dalį, problema nebesikartos. Darbui pagreitinti, savininkas turi jam padėti. Vienas dūjis plaktuku į vamzdį – virtuvėj vandenį paleisti. Du dūžiai – krana užsukti. Po kelių pakartotinių dūžių, nušvitusių veidu pasirodo iš rūsio ir pats meistras. Išrašęs nemažą sąskaitą, prideda: „Darbas garantuotas“. Bepigu jam garantuoti.

Tai tik pora pavyzdžių, kaip mulkinami žmonės. Yra užregistruota per 800 būdų, kaip apgaunami nenusivokią piliečiai. Reikia priminti, kad apgavusių pasisekimas priklauso nuo mūsų pačių. Pasitikejimas daugeliui yra brangiai kainavęs. Spaudoje pasirodę įvairūs straipsniai siūlo užtikrintus vaistus nuo artričio, pilules atgauti lytinį pajėgumą ar net socialinio aprūpinimo čekio padidinimą. Kada pašto dėžutėje atsiranda laiškas iš Washingtono, gera žinia pradžiuoja pensininką: tereikia 10 dolerių pagreikinti lūkesčius. Kaip neišsiūti čeki, jei savo parašu buvusio prezidento siūlus laiduoja. 200,000 moterų pasiuntė savo siuvimo sugebėjimus. Pridėtas registravimo mokestis turėjo suteikti galimybę, neišnešant iš namų, padidinti pajamas. Tačiau nei viena nekalifikavo ir pinigai kažkur dingo.

Išvada: Pastu gauti neįtikėtini geri pasiūlymai turėtų būti perduoti vietos pašto viršininkui.

DUOBĖ

Romanas

ANDRIUS NORIMAS

2

Juk suaugusiųjų karta turi jaunimą auklėti. Tėvai, o ne draugai ir ne gatvė. Panašiai kaip kalti karštą geležį. Tėvai privalo jaunimą kreipti gerio linkme. Pažangos, mokslo pažinimo keliu. Teikti savo atžaloms moralės ir intelekto plėtojimo gali. Visa tai juk reikalinga ateičiai, nes reikės padorių vadų, moralinių lyderių ir išmokslių veikėjų.

Jurgis gražiai, nesugebėjęs laiku sugriežti savo griežton kontrolėn jauniausiojo sūnaus auklėjimo vadeliu. Deja, du vyresnieji Bartonų vaikai jau suaugę. Vyriausias sūnus žuvs karo metu. Paimtas į sovietinę okupacinę kariuomenę žuvo rytų fronte nežinia už ką kovodamas. Jo nė kapo niekas nežino... Duktė dar tremtyje gyvendama ištekėjo už pasipainiojusio vokiečio inžinieriaus. Gerai gyvena, retkarčiais parašo. Bet tai tik iš tolo likusi tarsi seniai užmiršta dukrelės fotografija. Prieš pat atvykimą į šį kraštą gimęs sūnus Vytautas, štai, likosi vičvienas vaikas. Bet ar buvo sąlygų jį auklėti? Ar galėjo Bartonai kalti tą karštą geležį?

Naujame krašte grumdami su gyvenimu, dėl nepakankamo kalbos žinojimo klasifikuoti į antraeilius, jie turėjo sunkiai dirbti fizini darbu. Buves teisėjas ir advokatas nepalūžo, stojo į ringą kovai su stipriu oponentu – su gyvenimu. Tai raumeningas,

nepaprasto galingumo prieša! Vis nevyko Jurgiui pačiuoti jo dešinę ranką, užsukti už nugaros ir priversti pargriūti. Priešas vis išslysdavo, vis patį Jurgį parmesdavo ant ringo grindų. Suprakaitavo, sušilo ir pavargo buvęs ponas teisėjas. Žinoma, per vargą susikalė šiek tiek santaupų, o kai netikėtai gavo nemenką tolumo gimnazičio palikimą, tik tada, dar labai neseniai, tepasidėjo Bartonų gyvenimo gražusis saulėleidis.

Gerokai gyvenimo aplamdytas ir pamokytas Jurgis visą gautąjį palikimą investavo į didelio butnamio pirkimą. Trisdešimt butų teikia geras pajamas, leisdamas turėti net savo atskirą, patogų ir gražų privatų namą. Butnamius prižiūri apmokami žmonės. Atliekamas nuo ilgiausių remontų pelnas vis atidedamas, vis didėja, tartum krautis. Viskas turės likti sūniui. Bet ar jis bus to turto vertas? Ar mokės valdinį tvarkyti ir didinti? Gal išleis viską marihuanos dūmais...

Deja, toji nelaimė visai neseniai užgriuvo, taip netikėtai... Tarytum perkūno trenksmas iš ramaus dangaus. Bartonai buvo išvykę į kalnus savaitgaliui. Marija Bartonienė vis rūpinosi pasilikusiu namie Vytautu. Jis žadėjo dalyvausti klasės draugo gimtadienio šventėje. Gerų tėvų vaikas tasai jo draugas Arturas, kongresmanas Smith sūnus. Ištaigingi jų namai, su tarnais, su šoferiais... Tegul jam ten būna linksma.

Grižę namo nerado sūnaus. Stasė Aukštokienė, jų namų šeimininkė, nustebo, kad Bartonai taip greit parvažiavo. Atrapartavo apie sūnų:

– Vytaut negrižo visą naktį. Ir dabar jo nėra. Laukiau ligi pirmos valandos, ponai... Iš ryto atsikėliau apie šeštą. Nuejau patikrinti į jo miegamąjį. Nagi lova, kaip buvo paklota iš vakaro, taip ir liko... Marija susirūpino.

– Gal jam kas nors atsitiko? Gal kokia katastrofa kelyje?

– Nusiramink... Nemanau, kad būtų katastrofa ar panaši nelaimė. Greičiausia užsibaliavojo pas draugą, tai jam teko pernaktuoti. Tai paprastas sprendimas! Ne kartą juk mums patiems, dargi ne tokios jaunystės, atsitikdavo pas pažįstamus pernaktoti.

– Bet Vytautas dar per jaunas kitur nakvoti! Apie nakvojimo reikalą turėjo jį sušaukti. Be to, čia juk jo namai. Jis turi čia nakvoti, o ne kažkur pas draugus. Galėjo parvažiuoti namo.

– Atsimink, Maryt, – jeigu jis norėtų, tai net negalėtų mums pranešti telefonu į kalnus. Ten juk dar nespėjome išsivesti telefoną.

– Tai mes patys dabar jam paskambinkime!

– Ar varta? Žinome, labai lengva būtų greit sužinoti, kas su juo nutiko... Gal iš tiesų, ką? Kaipgi jo draugo pavarde?

– Smith. Jis kongresmanas. Turiu galvoje jo tėvą. Jurgis atvertė telefonų abonentinę knygą. Veda pirštu ties pirmųjų S raide pavardžių šaknimis, vis ieškodamas Smith...

– Kad žinotume adresą arba bent jo tėvo vardą, tada greičiau surasčiau! Abonentų sąrašė Smith pavarde yra bent keli puslapiai!

– Adreso nežinau... Taip pat nebuvo atėję į galvą paklausti, kuo vardu Vytauto draugo tėvas!

– Žinoma, pagal sūnaus vardą nieko nerasime... Jurgis triukšmingai suplojo puslapiais uždarydamas storą abonetų knygą.

– Ką dabar darysime, Jurgi?

– Turime tik laukti. Juk Vytautas beveik suaugęs vyras. Gali savo paties protu vadovautis. Tik tau jis vis dar kūdikis...

(Bus daugiau)

PENKIASDEŠIMT METŲ BENDRO GYVENIMO KELIU

Ada ir Jonas Juškai

Šventi vedybinio gyvenimo penkiasdešimt metų sukaktį — tikra laimė. Ne visiems lemta tokia sukaktimi džiaugtis. Laiko savaratoje Aukščiausias išskiria šeimas ir amžių baigti tenka vienai ar vienam.

Laimingi yra Ada ir Jonas Juškai, penkiasdešimt metų nuėję bendro gyvenimo keliu ir sulaukę auksinės vedybinio gyvenimo sukakties. Ada ir Jonas Juškai tylūs, kuklūs, lietuviškosios veiklos darbininkai ir remėjai. Tad ir savo prasmingo gyvenimo sukaktį atšventė tyliai, savo šeimos ir pačių artimiausių ratelėje birželio 24 d. Chicagoje.

Tą dieną sekmadienį, Joninių šventėje, Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke šv. Mišių metu klebonas kun. Jonas Kuzinskas dar kartą palaimino jų moterys ir pasveikines palinkėjo Adai ir Jonui bei jų visai gražiai šeimai Aukščiausiojo palaimos jų gražiame gyvenime.

Ada ir Jonas aukso žiedus sumainė neprikli. Lietuvis Grikabūdzio bažnyčioje 1940 m. birželio 15 d., taigi mūsų tėvynės didžiosios nelaimės dieną. Tą dieną raudonoji armija pradėjo Lietuvos okupacijos žygį, ką ypač skaudžiai pergyveno ši jaunoji lietuvių šeima.

Po metų, raudonajam okupantui vykdančiam lietuvių tautos tremimą į Sibirą, gimė pirmoji dukrelė, o rusų-vokiečių karui prasidėjus Juškai pirmąją dukrelę pakrikštijo simboliniu Aušros Aušrelės vardu, ženklinančiu viltį ir naujos aušros užtekėjimą pavergtajai tėvynei Lietuvai, tikintis, kad šis karas sugrąžins ir Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Karo metai ir Juškų šeima kėlė daug rūpesčių. Tačiau šios jaunos šeimos laimei ir džiaugsmui po Aušrelės gimė Jonukas ir Gražinutė.

Laimingu sutapimu Juškų šeima išvengė Sibiro, o pergyvenę vokiečių okupaciją ir vėl raudonajai armijai grįžtant į Lietuvą, jauna Ados ir Jono Juškų šeima su trim mažyiais — Aušrele, Jonuku ir Gražinute — ant rankų ir ryšulėliu mamos iškeliojo į Vakarų, širdyse išsinešdami meilę Lietuvai ir viltį vėl po klajonių sugrįžti į gimtuosius namus. Vargu suprasime šios jaunos šeimos keliones vargus, besirūpinant karo sukuriose šių mažutėlių gyvenimu ir likimu. Ada ir Jonas Juškai sąžiningai dirbo nepriklausomos Lietuvos šviesesnei atečiai, sąžiningai atliko jiems patikėtas valdines tarnybas aukštose pareigose. Pralaidę pasaulinio karo baisumus Vokietijoje, atvyko Amerikon ir pradėjo naują gyvenimą. Dirbo įvairius darbus, pelnydami savo šeimai kasdieninę duoną.

Darbštūs ir rūpestingi Ada ir

Jonas Juškai sekmingai čia kūrėsi ir užsitikrino sau ir šeimai gražią ateitį. Gražiai auklėjo vaikučius, leido į mokslus, rūpinosi jų ateitimi. Dukros ir sūnus baigė mokslus, sukūrė šeimas ir džiaugiasi laimingų gyvenimu. Dabar Ada ir Jonas Juškai džiaugiasi užtarnautu poilsiu. Tačiau Jonas, nežūrint brandaus amžiaus, nenutolsta ir nuo visuomeninės veiklos, ypač rūpinasi mūsų sportuojančių lietuvių jaunimu. Jis puikus futbolo komandų organizatorius, sportinės veiklos rėmėjas ir judintojas. Jis priklauso ir Lietuvių žurnalistų sąjungai, aktyvus jos narys. Puikiai valdo plunksną, turi įdomų, išskirtiną rašymo stilių, lakia mintį. „Drauge“ dažnai rašo sporto, ypač futbolo, klausimais. Jonas Juška savo talentu ir gabumais galetų plačiau reikštis mūsų spaudoje, rašydamas ne tik sporto klausimais, bet ir išsivijos lietuvių veiklos problemomis. Adą ir Joną Juškus visada sutiksi didesniuose ar mažesniuose lietuvių kultūrinuose renginiuose. Šilta ranka paremia lietuviškosios veiklos užmojus, nuosirdžiai globoja ir paremia ir tėvynininkus, ypač sportuojančius, atvykstančius iš tėvynės. Abu Juškai jautrus patriotai, skaudžiai pergyvena dabar Lietuvoje vykstančius įvykius ir visada prisideda savo parama kovojančiai Lietuvai.

Šios gražios šventės proga mylimus tėvelius jautriai pasveikino dukros, sūnus, jų šeimos ir gražūs būrelis vaikų. Jiems išteikė dovanėles, nuosirdžiai padėjo tėveliams už meilę, rūpestį ir vargus juos auginant ir į gyvenimą išleidžiant. Ada ir Jonas Juškai džiaugėsi šia švente, prisiminė kelionę ir rūpesčius. Prisiminė daug gražių, laimingų bendro gyvenimo dienų, pasidžiaugė ir savo šeimos gražiu gyvenimu.

Prie šių gražių šeimos linkėjimų tenka tik pridėti, kad Ados ir Jono Juškų šeimyninio gyvenimo keliai juos vestų laimingai į deimantinę vedybinio gyvenimo šventę.

Jurgis Janušaitis

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

DARBUI PASIRUOŠĘ

Veltui bandau prisiminti bent vieną savaitę, kad Ignas ar Birutė Navickai nebuvo atvykę į lietuvių centras. Sugedo indų plovimo mašina? Neveikia krosnis virtuvėje? Reikia sujungti elektrą? Skambiname Ignui. Žiūrėk, netrukus jau ir pakvimpa centro koridoriuose jo pykės dūmelis.

Ar galėtume mes šiandien išvardinti visus darbus, kuriuos Ignas Navickas yra nuveikęs centre? Pasakysime trumpai, turbūt nėra nė vieno pastato tvarkymo darbo, kur nebūtų prirėkę darbščiu Ignu rankų. Neskaiciuoja jis valandų, paaukotų centrui, kaip neskaiciuoja ir išlaidų. Prirėkę vienokios ar kitokios medžiagos žiūrėk jau Navickas ir atvežė.

Kas šeštadienį Birutė Navickienė sutiks lietuvių centrą. Ji Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja ir yra gera mokytoja: vaikai noriai lanko jos klasę, sklandžiai kalba lietuviškai. Retas renginys, kurio lėšos skiriamos centrui, apsieina be jos pagalbos. Birutė ir

Mokslų ir kūrybos simpoziumo rengimo komiteto dalis. Iš kairės: Birutė Zalatorienė, Nijolė Maskaliūnienė, Aldona Vaitienė ir Birutė Jasaitienė.

Pastabos ir nuomonės

VLIKUI DUOTAS MANDATAS NEBEGALIOJA

JUOZAS VITENAS

Kova už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą vyksta ne vientesiai, bet atskirais tarpais, tarsi estafetė. Šią estafetę pradėjo Nepriklausomos Lietuvos pasiuntiniai Romoje, 1940 m. rugpjūčio 20–23 d. nutarė įsteigti Lietuvos Tautinį komitetą, kurio atsiskaitė sakoma: „Lietuvos Respublikos Pasiuntinių nutarimu sudarytas Europoje Lietuvos Tautinis Komitetas imasi vadovauti kovai už Nepriklausomos Lietuvos valstybės išdavimą iš bolševikų, derinti visų lietuvių pastangas, nukreiptas į šį tikslą, ginti ir atstovauti Lietuvos reikalus ir, ligi Lietuva yra okupuota, rūpintis visais kiais Lietuvių Tautos ir Valstybės reikalais“.

Tačiau 1941 m. birželio 22 d. prasidėjęs Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karas bei Lietuvoje įvykdytas sukilimas prieš sovietų valdžią pakeitė šiuos planus. Sukilėliai, vadovaujami Lietuvos Aktyvistų fronto, paskelbė Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą ir sudarė laikinąją Lietuvos vyriausybę. Tada, anot E. Turauskio, panaikino to komiteto veikimo pagrindą, ir jis „pasiliko tik mažų mūsų tremties istorijos atminimu“.

Sukiliminė laikinoji Lietuvos vyriausybė veikė tik šešias savaites. Vokiečiams Lietuvoje įvedus savo civilinę valdžią, laikinosios vyriausybės veikla buvo nebeįmanoma. Nuo to laiko Vlikas pergyveno įvairių sunkumų, struktūrinių pakeitimų, persikėlė iš Europos į Jungtines Amerikos Valstybes, tačiau niekada nenukrypo nuo savo pagrindinio tikslo — siekti Lietuvos išlaisvinimo ir kalbėti vardu pavergtos tautos, kurios balsą sovietinis okupantas buvo užgniauzęs.

Tačiau pastaruoju metu okupuotame krašte padėtis reikšmingai pasikeitė. Šių metų pradžioje įvykusiame LTSR Aukščiausios tarybos rinkimuose dauguma buvo išrinkti tie kandidatų, kurie pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę. Todėl naujoji taryba šių metų kovo 11 d. nutarė pakeisti savo pavadinimą iš LTSR AT į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją tarybą ir priėmė aktą, kuriame sakoma: „Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimos jėgos panaikintos Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl nepriklausoma valstybė... Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kaip suvereninių galių

reikšėja šiuo aktu pradeda realizuoti visą Valstybės suverenitetą“.

Taigi šiuo aktu Lietuvos Respublikos Aukščiausioji taryba perėmė krašto valdžią ir teisę kalbėti tautos vardu. Todėl nustojo galios 1944 m. rezistencinių grupių Vlikui duoti igaliojimai bei mandatai vadovauti krašto išlaisvinimui. Netekęs šio mandato, Vlikas nebūtinai pagrindo nei veikti, nei vadintis vyriausiu Lietuvos išlaisvinimo komitetu. Vliko tolimesnė veikla, remiantis 1944 m. mandatu, tiktai rodytų, kad jis nepripažįsta per rinkimus šiais metais išrinktos tautos valios bei jos sudarytos krašto vadovybės, kuri dabar faktiškai vadovauja krašto nepriklausomybės atstatymui, siekdama tartis su Maskva bei ieškodama demokratiškos šalių pripažinimo.

Tiesa, Lietuva dar nelaisva, ir sąlygos ten gali vėl pablogėti. Tačiau neatrodo, kad Vlikas ateityje galėtų turėti kokių vaidmenį Lietuvos laisvinime. Dabartinė Lietuvos vadovybė yra pasirengusi įvairioms galimyboms, jei ji būtų Maskvos nušalinta. Anot Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo nario ir Lietuvos Aukščiausios tarybos deputato Antano Kalantos, „Lietuva dabar yra pasirengusi praktiškai bent trijuose lygmenyse“ (Liet. Balsas, 1990.6.2).

Vieną tokį pasirušimą rodo Aukščiausios tarybos nutarimas dėl igaliojimų Stasiui Lozaraičiui. Jame sakoma: „Atsižvelgdama į agresyvią TSRS laikyseną Lietuvos Respublikos atžvilgiu ir į tai, kad dėl kurių nors smurto veiksmų šios sudėties 1990 m. vasario-kovo mėn. laisvai išrinkta Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba gali būti suvaržyta veikti ir laisvai reikšti tautos valią, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria: Suteikti tokiu atveju nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovui Washingtone ir prie Šventojo Sosto Stasiui Lozaraičiui taip pat ir šios 1990 m. kovo 11 d. paskelbtos atstatytos Lietuvos Respublikos ypatingojo pasiuntinio ir atstovo igaliojimus“.

Taigi kovo 11 d. aktu Lietuvos Respublikos Aukščiausioji taryba užbaigė Vliko veiklos laikotarpį ir pradėjo naują, kuriame vadovavimą krašto išlaisvinimui perėmė laisvai jo žmonių išrinkta vadovybė. Todėl dabar išsivijioje turėtų liautis ginčai dėl vadovavimo ir suprasia, jog išsivijios svarbiausias uždavinys dabar yra vienigai remti naująją Lietuvos vadovybę, kad kuo greičiau būtų užtikrinta šalies nepriklausomybė.

Knygos yra veidrodys: jei beždžionė į jas žiūri, apaštalo negali pamatyti. Lichenberg

Angėlė Kavakienė

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią staigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Parduodame greičiau už didesnę kainą!

Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlaikyti ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga. ALEXANDER J. MOCKUS REALTORS, LTD. 6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629 (312) 767-6655. Į lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

HELP WANTED

“ATTENTION: EASY WORK! EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details. (1) 602-838-8885. Ext. W-7765, 6 am — 11 pm, 7 days.”

“ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885. Ext. BK-7765, 6 am — 11 pm, 7 days.”

“ATTENTION: HIRING! GOVERNMENT JOBS — YOUR AREA! MANY IMMEDIATE OPENINGS WITHOUT WAITING LIST OR TEST! \$17,840 — \$69,485. Call (1) 602-838-8885, Ext. R-7765.”

NURSES AIDES — COMPANIONS — LIVE-INS
• Immediate opening's
• Choice of shifts & hours
• Excellent salary/travel allowance
• Sign up bonus
• Must speak English
REGENCY AT HOME HEALTH (708) 647-1116

FOR SALE

Parduodamos skalbimo ir džiovinimo mašinos. Skambinti tel. 312-925-1214.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. butas; dengtas priebutis (porch); ramus 4 butų namas. Su šiluma; galima naudoti vėdiklį ir šaldytuvą; arti gero susisiekimo; 64 St. & California apyl. Tel. 1-708-361-1171.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose — sąžiningai, patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

Į Vakarų nuo Kedzie naujesnis, gerai prižiūrimas 3 butų, 1½ aukšto mūrinis namas ir garažas — vertas dėmesio!

Puikūs investavimai: 12 butų mūras arti 107 St. ir Harlem; 65,000 metinių pajamų, visi butai modernūs. Suinteresuoti — NEDELSKITE!

Įkryję miesto triukšmas? Parduodama nuosavybė prie 5, vienas su kitu sujungti ežerai; 5 atskiri, 2 mieg. namukai, tinkami gyventi ištaisius metus. Tik 2½ val. kelio į rytus nuo Chicago, Indianoje.

Suinteresuoti skambinkite: BUDRAIČIUI, 312-767-0600 arba į namus 312-778-3971. ONE STOP REAL ESTATE, INC.

MLS ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ FESTIVALIS

Įvyks liepos 13—14–15 d. tarp 43 St. ir 47 St. ir Western Ave., pievoje, po atviru dangum. Visas tris dienas gros Kauno Kaimo kapela, specialiai įkviesta iš Lietuvos. Pasirodys visos tris dienas nuo 2 v. p.p. iki 6 v.v. Gros, šoks ir dainuos. Sponsorius — Standard Federal bankas.

Šeštadienio vakare koncertuos Algio Bylos orkestras, o sekmadienį — Šveicarų Alpių orkestras. Šoks jaunieji Vycių šokėjai. Dalyvaus restoranai su lietuviškais valgiais. Gaivinantys gėrimai suaugusiems ir vaikams.

Festivalyje dalyvaus Chicago miesto ir Illinois valstijos įvairūs valdžios atstovai.

Kviečiame visus dalyvauti ir paremti lietuvių iš Lietuvos!

PASKIRSTYTAS LIETUVIŲ FONDO 1990 METŲ PELNAS

Lietuvos ir išeivijos veikla paremta 266,000 dol.

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo tarybos posėdis įvyko 1990 m. birželio 21 d. savoje būstinėje Chicagoje. Posėdyje dalyvavo 11 tarybos narių, 3 valdybos nariai ir 2 kontrolės komisijos nariai. Pastebimas tarybos narių per mažas dėmesys priimtoms pareigoms, nes prieš tai buvusiame posėdyje dalyvavo tik 10 tarybos narių, vos sudarė reikiama kvorumą nutarimams priimti. Posėdį vedė tarybos pirm. Stasys Baras, o sekretoriavo valdybos sekretorė Ale Steponavičienė. Pateiktoji darbotvarkė priimta ir visi reikalai apsvarstyti.

Pirm. St. Baras pranešė, kad po ilgos ir sunkios ligos mirė Lietuvių Fondo dosni rėmėja a.a. agronomė Salomėja Šagmogenė, savo stambiais inšais ir testamentiniu palikimu užėmusi LF aukotojų eilės pirmą vietą. Jos auka Lietuvių Fondui pasiekė 366,000 dol. Ją globojo ir laidotuvių rūpinosi Stasys Baras. Lietuvių Fondo steigėjas dr. Antanas Razma tarybos vardu nuoširdžiai padėkojo Stasiui Barui už jo rūpestį, o vėlonė Salomėja posėdžio dalyviai pagerbė atsisojimu ir susikauptimu.

Posėdininkų dėmesys buvo nukreiptas į šiuos svarbiausius reikalus: metinio narių susirinkimo nutarimą – skirti vieną milijoną dol. laisvos Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams remti ir patvirtinti 1990 metų pelno paskirstymą. Pirm. St. Baras pateikė du būdus Lietuvai skirti milijono dol. atpalaidavimui iš pagrindinio kapitalo: šį rudenį šaukti specialų LF narių suvažiavimą, kaip buvo numatyta, ar palaukti ateinančio metinio narių suvažiavimo ir specialiai šiam reikalui skirtu laiku išspresti teisinius bei techninius klausimus.

Vyklo ilgokos diskusijos. Nebuvo prieštaraujančių padarytam nutarimui dėl milijono dolerių pervedimo nepriklausomos Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams, tik šio meto politinė padėtis dar neleidžia tai padaryti, nes Lietuva tebėra Kremliaus komunistų okupuota. Kai narių suvažiavime, įvykusiame 1990.III.31 d., buvo daromas nutarimas, atrodė, kad Lietuva greitai gali atgauti pilną nepriklausomybę ir paramą bus galima suteikti. Deja, praėjo keli mėnesiai ir Lietuvos nepriklausomybės klausimas ne pagerėjo, bet dar labiau susikomplicavo. Maskvos komunistinė valdžia atsakė kalbėtis su Lietuvos rinktais atstovais ir atsiųsti parašytinius bei tankus nuslopinti lietuvių pastangas atgauti nepriklausomybę ir net blokadą įvedė. Pasidarė tikra karo padėtis tarp Maskvos ir Vilniaus.

Kadangi padėtis nėra pagerėjusi, tai buvo apsisota prie antros galimybės ir nutarta specialų suvažiavimą šaukti kartu su metiniu narių suvažiavimu, išvengiant darbo ir papildomų išlaidų.

Prisimintas LF nario Stasio Griezės samprotavimas, paskelbtas „Dirvos“ 1990.V.31 d. laidoje – „Pastabas dėl milijono...“. Rimtai svarstoma LF metinio narių suvažiavimo nutarimą paskirti vieną milijoną dol. iš pagrindinio kapitalo Lietuvos švietimo ir kultūros veiklai remti.

Tarp kitko Griežė rašo: „Paskerdei mitulį – žiūrėk, po mėnesio-kito jo jau nėra, o karvutę melži metų metais, o ji vis

Marija Remienė, Lietuvių fondo vald. vicepirm., ir Antanas Juodvalkis, informacijos vedėjas.

Nuotr. J. Tamulauičio

tokia pat“. Prisimena Pietų Amerikos lietuvių ir Vasario 16 gimnaziją, kuriems reikalinga turtingosios Amerikos parama, o gauna tik grašius. Toliau rašo: „Mano sena galva, kol

kapšys dar nepraardytas, palikti jį šventoj ramybėje, o iš jo nešamų procentų (būtu apie 70,000 dol. kasmet) sudaryti stipendijų fondą gabesnių studentų ir specialistų pasitobulinimui

užsienio aukštosiose mokyklose“. Laiską baigia: „Tad negalau, vyrų, pelio mituliu skerti, o geriau paganykite melžiamąją“.

Gaila, kad i šį narių suvažiavimo nutarimą teiznomė tik šį vieną atsiliepimą. Argi kitiems nesvarbu?

Antrą šiam posėdžiui svarbų klausimą referavo pelno skirstymo komisijos pirm. Povilas Kilius. Lietuvių Fondo taryba šių metų sausio 25 d. posėdyje iš 1990 metų numatomo LF pelno leido paskirstyti 250,000 dol., o pridėjus ankstyvesniais metais leista, bet nesunaudota paramą 15,955 dol., iš viso buvo paskirstyta 265,955 dol.

Pelno skirstymo komisija sudarė: L. Fondo skirti tarybos nariai – Povilas Kilius (pirm.), dr. Gediminas Balukas, Marija Remienė ir antr. Daina Kojelytė, o JAV LB krašto valdybos deleguoti – dr. Petras Kisielius (sekr.), dr. Robertas Vitas, Aušra Liulevičienė ir antr. Arvydas Tamulis.

Studentų stipendijoms rekomenduoti buvo sudaryti pakomisė, į kurią įėjo Povilas Kilius, Daina Kojelytė, Ramona Steponavičiūtė, dr. Robertas Vitas ir Vytenis Kirvelaitis. Visi tarybos nariai baigė aukštųjų mokslų ir gerai supranta stipendijų svarbą.

Svarstyta visi gauti prašymai. Sprendimai padaryti vienalaisiai, išskyrus 3 prašymus, kurių sprendime vienas susilaikė.

Povilas Kilius pažymėjo, kad komisijos nariai dalyvavo apklausinėjimuose, o i posėdžius atėjo pasirošę ir gerai

susipažinę su gautais prašymais. Šiais metais didesnis dėmesys buvo skirtas iš Lietuvos gautiems prašymams, ypač profesinio pasitobulinimo stipendijoms.

Pagal pelno skirstymo komisijos tarybai pateiktus duomenis 1990 m. paramą gauna (skliausteliuose 1989 m. duomenys):

1. Svetimui – 54,500-20.5% (50,300 - 20.5%)
2. Stipendijoms – 77,600-29.2% (58,505 - 23.8%)
3. Menams – 39,500 – 14.8% (48,500 - 19.5%)
4. Mokslui – 25,325-9.5% (33,460 - 13.6%)
5. Visuomeniniams reik. – 69,030 - 26.0% (54,620 - 22.3%)

Iš viso paskirstyta 265,955 - 100% (245,130 - 100%).

Iš čia paskelbtų duomenų matyti, kad švietimui, stipendijoms ir visuomeniniams reikalingam parama padidėjo, o menams ir mokslui – sumažėjo. Nariai ir visuomenė plačiau bus painformuota specialiai šaukiamojo spaudos konferencijoje.

Po kai kurių pasisakymų pelno skirstymas buvo patvirtintas ir padėkota komisijos nariams, ypač pirm. Povilui Kiliui už atliktą darbą.

Lietuvių dailiojo meno instituto pirm. dr. G. Balukas papasakojo apie numatomą šį rudenį suorganizuoti dail.

Prano Domšaio meno kūrinių paroda Notre Dame meno muziejuje. Institutas yra narys įsteigto Lietuvių meno muziejaus Lemonte. Nuvežta i Lietuvą 24 Domšaio meno kūrinių, kurie bus patalpinti Klaipėdo-

DRAUGAS, antradienis, 1990 m. liepos mėn. 10 d.

5

je įrengiamoje dail. Prano Domšaio vardo galerijoje. Instituto vadovybė tinkamai prižiūri ir pagal galimybes restauruoja turimus dailės darbus.

Tarybos pirm. Stasys Baras iškelė beprocentinės paskolos klausimą, siekiančią apie 121,000 dol. Atėjo laikas pagal-

voti apie meno kūrinių perdavimo atgimstančios Lietuvos meno muziejams. Šiuo klausimu bus tęsiami pasikalbėjimai su meno instituto vadovybe.

Tarybos posėdis, trukęs 3 val., praėjo darnia nuotaika, nors ir nebuvo vengta pareikšti savo nuomones.

A.†A. CHARLES R. GLOBIS

Gyveno Brookville, Florida, — anksčiau Marquette Park, Chicagoje.

Mirė 1990 m. liepos 6 d., sulaukęs 77 m. amžiaus.

Gimė Chicago, IL.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Eleanore, patėvis Monson, sesuo Harriet Rimkus.

Vėlonis buvo sūnus a.a. Charles ir Barbara ir brolis a.a. Katherine McDaniel.

Jis buvo dėdė Joyce Van Ryck su vyru Charles, Judy Hoerster su vyru Edward ir John Rimkus su žmona Diane ir daug kitų brolio ir seserų vaikų.

Buvo US Navy veteranas, WW2.

Kūnas bus pašarvotas antradienį nuo 4 iki 9 v.v. Stepono Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos 11 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atvykta į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona ir gimines.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir sūnus, Tel. 737-1213.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

PETKUS IR SŪNŪS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus Funeral Home

1410 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

(Bus daugiau)

